

W, domu w którym się znajduje nieboszczyk, stawia się do okna szklanę wody i zawiesza nad szklanką białą szmateczkę, by dusza powracająca mogła się wykapać.

Dziewczyna nie powinna pod wieczór wychodzić bez fartuszka i podwiązki.

Osoba, która sobie (lub której się) przyszywa guzik, bierze do ust kawałek nici i mówi parę słów. Inaczej umrze. Gdy się wraca z pogrzebu (odchodzi od grobu), rzuca się za siebie parę kamyków. *ch.*

Przyczynek do polskiej „Hagady“.

„Stworzył Pombóg gruske“.

(„Łoracyjo“¹⁾).

Jeszcze w r. 1889. zapisałem sobie ciekawą „łoracyjo“ o „Panu Bogu“, „grusce“, „kozie“, „piesku“, „kijku“, „łogniu“, „wodzie“, „wole“, „rzeźniku“ i „djoble“, którą mi „łopowiedziała Marysia Łopzysionecka, wójtowna ze Sirce (Sierczy)“. Miałem jej jeszcze wcale drukiem nie ogłaszać, tembardziej, że zachowałem ją sobie do zbiorowego wydania ilemożności wszystkich „łoracyj wielickich“ — ale ponieważ p. S. Udziela w ostat. zesz. „Ludu“ (IV. 291.) przytoczył z niej już kilka urywków, a przytem wyraził życzenie zapoznania się z jej całością, chcę mu więc zrobić małą niespodziankę, czem się także i inni czytelnicy „Ludu“ interesujący się tą sprawą niewątpliwie ucieszą.

Stworzył Pombóg gruske, zeby gruski rosły ;
Gruski nie keo lecieć.

Stworzył Pombóg koze, zeby gruski trzęsła;
Koza nie kce grusek trząsać,
Gruski nie keo lecieć.

Stworzył Pombóg pieska, zeby koze kąsał;
Piesek nie kce kozy kąsać,
Koza nie kce grusek trząsać,
Gruski nie keo lecieć.

---

¹⁾ „Łoracyjo“ = oratio, oracyja, przemowa, mówka, „kistoryo“, przysłowka; porów: „Łopowiem wom łoracyjo“, „Łepedziół ci mu cało łoracyo, jak co...“ = historia prawdziwego zdarzenia w formie mowy niewiązanej lub wiązanej. Przeciwstawienie do „godki“, historyi nieprawdziwego zdarzenia.

Stworzył Pombóg kijek, zeby pieska wybić;
Kijek nie kce pieska bijać,
Piesek nie kce kozy kąsać,
Koza nie kce grusek trząsać,
Gruski nie kco lecieć.

Stworzył Pombóg łogień, zeby kijek spolić;
Łogień nie kce kijka spolić,
Kijek nie kce pieska bijać,
Piesek nie kce kozy kąsać,
Koza nie kce grusek trząsać,
Gruski nie kco lecieć.

Stworzył Pombóg wodę, zeby łogień zaloć;
Woda nie kce łognia zaloć,
Łogień nie kce kijka spolić,
Kijek nie kce pieska bijać,
Piesek nie kce kozy kąsać,
Koza nie kce grusek trząsać,
Gruski nie kco lecieć.

Stworzył Pombóg woła, zeby wodę wypiuć;
Wolek nie kce wody wypić,
Woda nie kce łognia zaloć,
Łogień nie kce kijka spolić,
Kijek nie kce pieska wybić,
Piesek nie kce kozy kąsać,
Koza nie kce grusek trząsać,
Gruski nie kco lecieć.

Stworzył Pombóg rzeźnika, zeby woła zabić;
Rzeźnik nie kce woła zabić,
Wolek nie kce wody wypić,
Woda nie kce łognia zaloć,
Łogień nie kce kijka spolić,
Kijek nie kce pieska zabić,
Piesek nie kce kozy kąsać,
Koza nie kce grusek trząsać,
Gruski nie kco lecieć.

Stworzył Pombóg djobła, zeby rzeźnika wzion;
Rzeźnik juz kce woła zabić,
Wolek juz kce wodę wypić,
Woda juz kce łogień zaloć,
Łogień juz kce kijek spolić,
Kijek juz kce pieska bijać,
Piesek juz kce kozy kąsać,
Koza juz kce gruski trząsać,
Gruski juz kco lecieć.

Ludwik Młynek.

